

Våtmarkskurs

Malmö 23-24 september

Våtmarker i ett förändrat klimat ”Jordbruksmarkens påverkan av förändrade vattennivåer”

Marcus Lundmark

Jordbruksverket, Vattenenheten

Marcus.lundmark@jordbruksverket.se

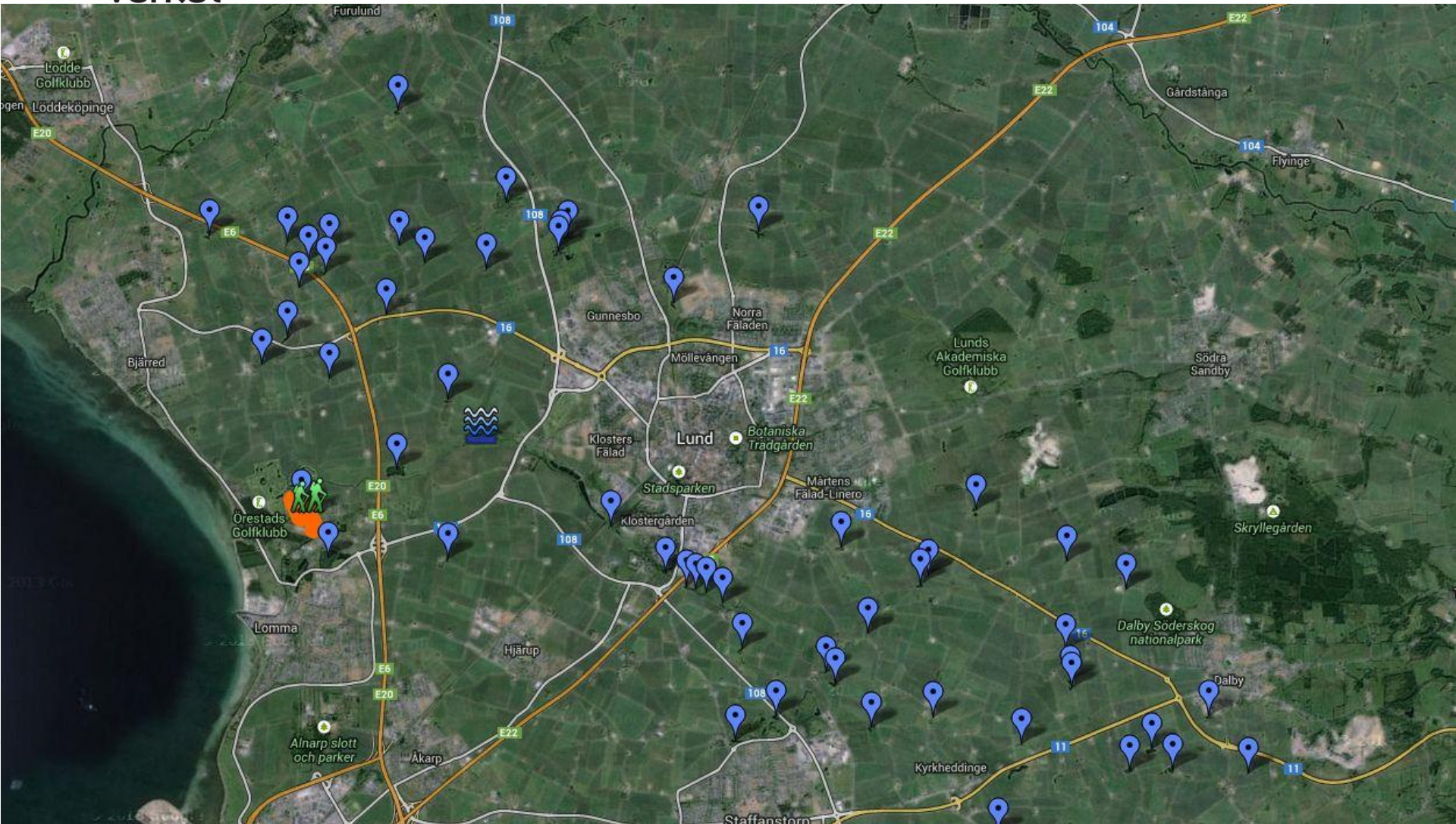
040-41 52 33

På inbjudan till dagarnas kurs stod..

” Hur utformas våtmarker för bästa växtnäringsrening eller för att gynna biologisk mångfald? ”

Våtmarker i Höjeåprojektet

Innehåll

- Förutsättningar
- Varför dränerar vi vår jordbruksmark?
 - Vad kräver våra växter?
- Hur dränerar vi vår jordbruksmark?
 - Åkermark, betesmark
- Vad händer om dräneringen inte fungerar?
 - Kväve och fosforförluster från åkermark
- Praktiskt exempel

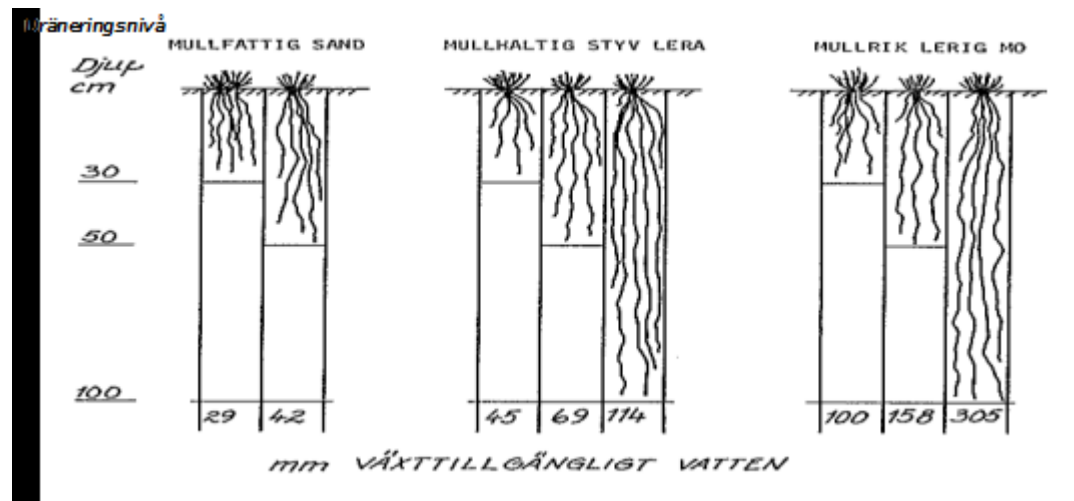

Förutsättningar

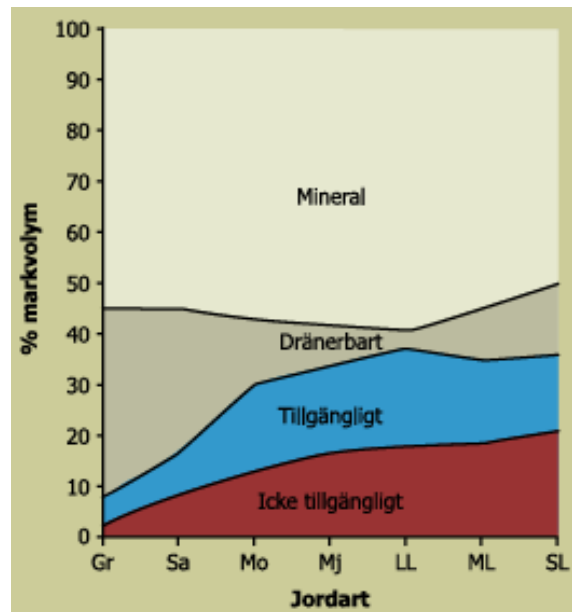
- Flertalet våtmarker ligger i jordbrukslandskap
- Mer än hälften av Sveriges 2,6 miljoner ha åkermark är beroende av dränering i någon form, dräneringsrör, diken, invallningar
- En bra dränering är förutsättning för att kunna utnyttja hela vegetationssäsongen, inte minst i ett förändrat klimat
- Jordbrukets vattenanläggningar är centrala för åkermarkens produktionsförmåga

Varför dränerar vi jordbruksmark?

- För att skapa förutsättningar för odling, skapa en god markstruktur
 - Möjlighet till rotutveckling och näringsupptag

- Rotdjupet varierar från 25 cm(lök) till 200 cm(raps)

- Optimalt, 40-50 % mineral, 20-25 % växttillgängligt vatten, 20-25 % luft
- Dräneringsdjup cirka 0,9-1,4 meter

- Ökad bärighet för lantbruksmaskiner
 - Ökad risk för markpackning
- För att kunna avleda vatten från omkringliggande mark
 - Viktiga samhällsfunktioner
- Försäkring för att kunna bärga skörden vid svåra år

Hur dränerer vi vår jordbruksmark?

- Titta från mikro till makronivå..
- Detalldränering
- Kantdike/öppet dike
- Huvudavlopp (dikningsföretag)
- Slutdestination är havet

Vad händer om dräneringen inte fungerar

Vattenkvalitet

- Stående vatten på fälten, koncentrerade ytvattenflöde, risk för fosforförlust
- Denitrifikation av kväve
- Kvävgas- (N_2) och lustgas (N_2O) avgång

Markkvalitet

- Minskade skördar
- Strukturskador
- Större dragkraftsbehov

Praktiskt exempel

Avslutning

- Vi arbetar inte i isolerade system, mark och vatten samspelar
- Vi måste vara medvetna om hur systemen fungerar för att kunna utarbeta hållbara lösningar
- En dåligt projekterad/planerad våtmark kan ge större skador än vad det gör nytta.
- I inbjudan till kursen stod
 - ”Hur utformas våtmarker för bästa växtnäringsrening eller för att gynna biologisk mångfald”